

Lehdistötiedote 13.6.2002

Yrityskaupat teknologian siirron välineenä – empiiristä tutkimustietoa

Palkansaajien tutkimuslaitoksessa on valmistunut Eero Lehdon (yhteistyössä Tilastokeskuksessa työskentelevän Olavi Lehtorannan kanssa) toteuttama tutkimusprojekti ”Yritysrakenteet sekä tutkimus ja tuotekehitys”, jonka on rahoittanut Tekes. Siinä tutkitaan, miksi, miten ja missä laajuudessa yrityskauppoja käytetään teknologian siirron välineenä. Empiirinen tarkastelu hyödyntää tutkimusta varten koottua yrityskauppa-aineistoa vuosilta 1994–99. Ensimmäinen osa empiiristä tutkimusta tarkastelee yritysten oman tutkimuksen ja tuotekehityksen (T&K) vaikutusta yrityskauppoihin ja fuusioihin. Empiirisen tutkimuksen toisessa osiossa yrityskauppoja selitetään yritysten hallussa olevilla innovaatioilla.

Lisätietoja

Vanhempi tutkija Eero Lehto, puh. (09) 2535 7350, e-mail: Eero.Lehto@labour.fi

Tiedottaja Heikki Taimio, puh. (09) 2535 7349, e-mail: Heikki.Taimio@labour.fi

Tutkimus ja tuotekehittely lisää yrityskauppoja

Tutkimuksen ensimmäinen osa testaa empiirisesti, vaikuttaako yrityksen omien T&K-investointien kertymästä laskettu T&K-pääomakanta yrityskaupan syntymisen todennäköisyyteen. Kaupan syntymistä analysoidaan sekä ostavan että myynnin kohteena olevan yrityksen kannalta. Keskeinen tutkimustulos on, että suurempi T&K-pääomakanta lisää sen tapahtuman todennäköisyyttä, että yritys ostaa toisen yrityksen. Yritykset eivät siis näytä erikoistuvan joko ostamaan teknologiaa (yrityskaupoin) tai tuottamaan sitä itse, vaan ne näyttävät ostavan toisen innovatiivisen yrityksen lähinnä silloin, kun ne ovat omalla T&K-toiminnallaan vahvistaneet niitä tietoja ja taitoja, joita tarvitaan ostettavan yrityksen mukana tulevan tietopääoman hyödyntämiseen.

Tutkimuksen toinen keskeinen tulos on, että suurempi T&K-pääomakanta lisää myös todennäköisyyttä, että yritys joutuu kaupan kohteeksi. Tämä tulos pätee kuitenkin vain muussa kuin raskaasti investoivassa prosessiteollisuudessa. Prosessiteollisuuteen on luettu elintarviketeollisuus, tekstiilien valmistus, puu- ja paperiteollisuus, kustantaminen ja painaminen, öljy- ym. tuotteiden valmistus, muiden kemikaalien kuin lääkeaineiden valmistus, kumija muovituotteiden valmistus, ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus, perusmetallien valmistus, sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto sekä veden puhdistus ja jakelu.

Näyttääkin siltä, että erityisen houkutteleva oston kohde on sellainen teknologiayritys, jolla ei ole vahvaa asemaa tuotemarkkinoilla. Näitä teknologiassa vahvoja ja muussa toiminnassa heikkoja yrityksiä tuntuu olevan muualla kuin

prosessiteollisuudessa. Prosessiteollisuudessa yrityksen oma T&K-toiminta ei lisääkään sen todennäköisyyttä tulla ostetuksi. Tämä havainto vahvistaa sitä käsitystä, että prosessiteollisuudessa omaan T&K-toimintaan runsaasti investoinut ja sen vuoksi tuotantokustannuksiltaan tehokas yritys pikemminkin ostaa tehottomamman yrityksen, jonka T&K-panostus ei välttämättä poikkea keskitasosta.

Prosessiteollisuudessa innovatiivinen yritys toimii ostajana

Empiirisen tutkimuksen toisessa osassa testataan yrityksen hallussa olevien innovaatioiden vaikutusta yrityskauppojen syntymiseen, ja se täydentää ensimmäisen osan tuloksia. Tällöin havaitaan, että innovatiivisuus vaikuttaa yrityskauppojen syntymiseen prosessiteollisuudessa hyvin eri tavalla kuin muussa teollisuudessa. Prosessiteollisuudessa yrityskoko on suuri ja kaikki yritykset ovat tehneet merkittäviä kiinteitä investointeja, ja siellä pyrkimys kuroa umpeen tehokkuuseroja – jotka aiheutuvat esimerkiksi innovaation hallussapidosta ja niiden soveltamisesta – voi johtaa yrityskauppoihin.

Keskeisen tutkimustuloksen mukaan innovaatiot lisäävät sen tapahtuman todennäköisyyttä, että prosessiteollisuuden yritys ostaa toisen yrityksen. Toisaalta innovatiivinen prosessiteollisuuden yritys ei kovin todennäköisesti tule muiden yritysten ostamaksi. Nämä tulokset saatiin, vaikka käytetty VTT:n keräämä innovaatiotiedosto, SFINNO, sisältää lähinnä vain merkittäviä tuoteinnovaatioita. Tutkimustulokset viittaavat jälleen siihen, että prosessiteollisuudessa tehokas yritys tyypillisesti ostaa tehotto-

mamman yrityksen, eikä päinvastoin.

Muussa kuin prosessiteollisuudessa ostetaan innovatiivisia yrityksiä

Muussa kuin prosessiteollisuudessa yritysten vahvuudet voivat vaihdella merkittävästikin. On suuria yrityksiä, joiden asema tuotemarkkinoilla on vahva, ja toisaalta on sellaisia yrityksiä, joilta puuttuu edellytyksiä kaupallistaa innovaatioita tai viedä kaupallistettuja innovaatioita suurille markkinoille. Niinpä on ilmeistä, että muussa teollisuudessa yritysten erilaisuus, joka liittyy edellytyksiin hyödyntää innovaatiota, voi johtaa yrityskauppoihin.

Muussa kuin prosessiteollisuudessa yrityksen hallussa oleva innovaatio lisää todennäköisyyttä, että se tulee toisen yrityksen ostamaksi. Vastaavasti taas innovatiivisuus ei lisää yrityksen halukkuutta ostaa muita yrityksiä. Nämä tulokset viittaavat siihen, että sellaiset yritykset, joiden asema markkinoilla on vahva tai joilla on muuta suhteellista etua innovatiivisiin yrityksiin nähden, ostavat innovatiivisia yrityksiä.

Edellä esitettyjä johtopäätöistä vahvistaa myös empiirinen tulos, jonka mukaan muussa kuin prosessiteol-

lisuudessa ostotapahtuman jälkeen markkinoille tuodut innovaatiot lisäävät yritysoston todennäköisyyttä. Prosessiteollisuudessa taas tätä vaikutusta ei havaittu. Tämä viittaaakin siihen, että muilla kuin prosessiteollisuuden toimialoilla yritykset ostavat myös sellaisia yrityksiä, joilla on hallussa keskeneräisiä innovaatioita, joita ei ole vielä tuotu markkinoille. ■

Julkaisu

*Eero Lehto ja Olavi Lehtoranta:
Mergers and acquisitions as means to transfer
technology
Palkansaajien tutkimuslaitos,
Tutkimuksia 84, Helsinki 2002.
ISBN 952-5071-73-1
ISSN 1236-7176*

Tilaukset

*Irmeli Honka
puh. (09) 2535 7338, fax (09) 2535 7332
e-mail: Irmeli.Honka@labour.fi
Tilaushinta: 13,46 €*